

Kunskapsbrister om osteoporos i primärvården

Svidande kritik från patienter

Osteoporos fortsätter att vara en eftersatt sjukdom med låg kunskap hos de som har sjukvårdsansvaret.

Det visar en ny undersökning där närmare 900 personer med sjukdomen har skrämmande lågt förtroende för primärvården, detta trots att det är en stor folksjukdom som drabbar varannan kvinna och var fjärde man.

Kritiken mot osteoporosvården gäller allt från mediciner, utvärdering av behandlingen, målet med den, behandlingsalternativ och livsstilsråd. Personerna känner sig utlämnade med sin sjukdom.

Majoriteten patienter med osteoporos behandlas inom primärvården och i Örebro län anser mer än 60 procent att kunskapen om sjukdomen är låg inom primärvården.

Några röster från den riksomfattande undersökningen:

”Jag gick på kortisonbehandling nästan 2 år innan läkaren på Vårdcentralen kom på att jag skulle göra en bentäthetsmätning. Då var det försent och nu har jag fått flera kotkompressioner.”

Kvinna under 60 år

”Väntar på ny mätning men det är kö på 1 år... Har gjort senaste mätningen 2016. Man får själv ringa och påminna om remiss.”

Kvinna 60-69 år

”Primärvården remitterade mig inte vidare. Jag fick själv fixa remisser via privat läkare.”

Kvinna 70-79 år

”Jag anser att jag inte blir lyssnad på när jag tar upp mina problem och smärtor.”

Kvinna 61-69 år

Osteoporos innebär en förändring av skelettets struktur. Om sjukdomen behandlas rätt minskar risken för nya fraktur med 40 procent. Men sjukdomen är underdiagnostiserad och underbehandlad.

Kapaciteten för att få rätt diagnos är kraftigt underdimensionerad och inte ens en femtedel av patienterna får behandling mot osteoporos inom ett år efter diagnos, trots att sjukdomen kan leda till döden hos dem som drabbas av höftfrakturer.

För många innebär sjukdomen ett stort lidande.

Vården varierar stort mellan Sverige olika regioner. Detta visade en utvärdering av Socialstyrelsen redan

Benskrörhet (osteoporos) är fortsatt en underdiagnostiserad och underbehandlad sjukdom. Kritiken mot osteoporosvården gäller allt från mediciner, utvärdering av behandlingen, målet med den, behandlingsalternativ och livsstilsråd. Personerna känner sig utlämnade med sin sjukdom.

FOTO: DRAGOS CONDREA, DC STUDIO ON FREEPIK

2014. En ny sådan utvärdering är på gång under 2023, men redan i dag kan man se tecken på en kvarstående regional variation.

I vår undersökning svarar 70 procent att det är viktigt med en fast vårdkontakt, något man sedan flera år har rätt till men som inte fungerar i praktiken.

Vi vill se att denna rättighet blir verklighet i hela lan-

det för bättre behandling genom kontinuitet i mötet mellan läkare och patient. Till sin hjälp behöver allmänläkarna ett kunskapscentrum i varje region som de kan rådfråga och få stöd av.

Att söka vård kan i sig vara ett stort steg. Många med sjukdomen kan känna skuld för sin osteoporos, de känner att de misskött sig och därför fått sjukdomen. Men

så är det inte, 70-80 procent har arvt sin osteoporos och man ska absolut inte känna skuld för detta.

Det man ska känna är stort förtroende för den primärvård man lägger sitt liv i.

Britt Magnusson

ordförande i Osteoporosföreningen i Örebro län

Mai Bergström

ordförande Osteoporosförbundet

Anita Sandström

vice ordförande Osteoporosförbundet

Det här gjorde vi – vad vill ni göra?

SVAR

Majoriteten säger (i Neri-kes Allehanda den 13 oktober) att vi först nu efter många år, kommer med politiska initiativ. De säger ”Att erbjuda goda möjligheter till arbete och utbildning för att säkra människors självförsörjning står högt upp på listan och är något vi jobbar med dagligen, men att vända skeppet är ett långt och idogt arbete”

Undertecknad tillträdde som kommunalråd i januari 2021 och anser att många förslag ökar ”möjligheter till arbete och utbildning”. (Gynnar arbetslivet=GA)

Vad i nedanstående måste bort för att ”vända skeppet” och varför?

Några exempel på initiativ från oss S+C i den tidigare majoriteten, åren 2020-2021:

■ Valfärdsportar - 6 miljoner kronor på fiber på landsbygden. Det byggs ut just nu! (GA)

■ Lindesteget – ett initiativ efter samtal med facken om en ny industriutbildning (GA)

Vad vill majoriteten? Vad är det för ”skepp” som ska vändas? Bli lite konkret och lyssna åtminstone på personalen i verksamheterna!

■ Förstärkt Äldreomsorg med ca 45 miljoner – en historisk satsning!

■ Anställning av två Mark- och exploateringsingenjörer samt sammanhållen näringslivs- och samhällsplanering direkt under kommunstyrelsen. (GA)

■ Förstudie för fler bostäder i Frövi då fler behövs i arbetslivet. (GA)

■ 3,4 miljoner på förebyggande arbete som nya Majoriteten tar bort. Förslagen från tjänstepersoner var bl a ökad samverkan mellan skola och socialtjänst, an-

vända kulturen på våra särskilda boenden, stödja läsförståelsen hos små barn, låta våra skolor bli platser för generationsövergripande möten osv.

■ Initiativ utifrån Agenda 2030 har fört kommunen från plats 178 till 49 gällande miljöarbete. (GA – grön omställning)

■ Framtagande av vindbruksplan – kommer snart (GA-industrin behöver energi)

■ Breddad rekrytering för att få in människor med funktionsnedsättningar lågutbildade långtidsarbetslösa i arbete (GA)

■ Räddat busslinjen mellan Kopparberg och Storå/Lindesberg och initierat andra lösningar för skolskjuts och arbetspendling (GA)

Initiativ från oss i S+C, åren före 2021:

■ Byggandet av en planeringsreserv på ca 25 miljoner direkt under kommunstyrelsen för att kunna agera på olika utmaningar

■ Resursjobb, fler i arbete och sänkt kostnad för Försörjningsstöd (GA)

■ Träget arbete med etablering av tomatodling i Frövi och Frövi bangård för godstransporter. Slutspurt 2021-2022. (GA)

■ Seniorskollo och Familjecentral

■ Utvecklingspunkter i Ramsberg, Guldmedshyttan, Vedeå, Ullersätter och Fellingsbro med samhällsservice, distansarbetsplatser, samverkan med det lokala föreningslivet mm. Här var särskilt Centern drivande initialt. (GA)

■ Nytt villaområde i centrala Lindesberg som snart färdigställs (GA) och industrirakan med möjlighet för motorsport (Industrirakan GA)

■ Lindbackaskolan. Det var ett initiativ gemensamt överenskommit mellan M och S för många år sedan.

Initiativ som hade genomförts av S+C vid makten:

■ Utveckla en mötesplats i Råshallen där både föreningslivet och skolan vill samverka för bättre fritid/stöd till äldre ungdomar

■ Barnets första 1000 dagar – cirka 2 miljoner på stärkt

samarbete mellan Socialtjänsten, Förskolan och BVC för tidiga insatser där vi ser att föräldrar behöver mycket stöd. Vi lägger det som förslag men majoriteten tog bort de pengarna. Forskning visar dock att vi bör satsa mer där.

■ Avsatt KS projektmedel/planeringsreserv för ett tvåårigt projekt som kan förverkliga att GY-särskolans elever från år 1 får en långsiktig relation med arbetslivet genom ett eller flera ”fadderföretag” med en stadigvarande anställning på sikt. Motionen är ställd till majoriteten. (GA)

■ UNGVUX – Förslag utifrån dialog med tjänstepersoner för att ge ungdomar alternativ till gymnasiet under en tid. Det viftar majoriteten bort. Utan att lyssna på förslaget! (GA)

Jag upprepar frågan: Vad vill majoriteten? Vad är det för ”skepp” som ska vändas? Bli lite konkret och lyssna åtminstone på personalen i verksamheterna!

Bengt Storbacka (S)

oppositionsråd, Lindesberg